

Јелена Мартиновић-Богојевић

Милена Папић

Биљана Дурковић

ЧАРОЛИЈА Музике 1

МУЗИЧКА КУЛТУРА
за први разред основне школе
ПРИРУЧНИК ЗА НАСТАВНИКЕ

Завод за уџбенике и наставна средства
ПОДГОРИЦА, 2019.

ЧАРОЛИЈА МУЗИКЕ
Музичка култура
за први разред основне школе
ПРИРУЧНИК ЗА НАСТАВНИКЕ

мр Јелена Мартиновић-Богојевић
Милена Папић
Биљана Дурковић

Издавач	Завод за уџбенике и наставна средства - Подгорица
За издавача	Павле Горановић, директор
Главни уредник	Радуле Нововић
Одговорни уредник	Лазо Лековић
Уредница	Биљана Мирановић
Стручна консултанткиња	мр Ведрана Марковић
Рецензенти	др Весна Вучинић мр Добрила Поповић Снежана Ђуришић Бранка Мартиновић Љиљана Аџић
Илустратор	Здравко Бели Делибашић
Лектура	Соња Шаковић
Коректура	Предраг Николић
Нотографија	Александар Саша Таминџић
Дизајн и графичко обликовање	Јелена Секулић
Техничка уредница	Дајана Вукчевић

CIP – Каталогизација у публикацији
Национална библиотека Црне Горе, Цетиње

ISBN 978-86-303-2291-4
COBISS.CG-ID 39491088

Nacionalni savjet za obrazovanje, Rješenjem broj 04-38-1 od 24. 05. 2010. godine,
odobrio je ovaj priručnik za upotrebu u osnovnim školama.

Copyright © Zavod za udžbenike i nastavna sredstva – Podgorica, 2019.

САДРЖАЈ

Увод.....	4
Опште карактеристике наставног предмета Музичка култура.....	5
Пјевање и свирање.....	5
Слушање музике.....	6
Стваралаштво и креативност.....	6
Општа упутства за употребу уџбеничког комплета <i>Чаролија музике 1</i>	6
Представљање уџбеника <i>Чаролија музике 1</i>	7
Материјал за слушање на ЦД-у.....	7
Приручник за наставнике и наставнице.....	8
ЈЕСЕН	9
Срећно, прваци.....	10
Живјела, живјела књига.....	11
Звук – шта је то?.....	12
Звуци у природи.....	13
Стиже јесен.....	14
Берем, берем грожђе.....	15
Рођенданска пјесма.....	16
Звона.....	18
Дурмитор, Дурмиторе.....	19
Учимо да свирамо.....	20
Окум, покум.....	21
На крај села.....	22
Упознајмо инструменте.....	23
Осјећамо музику.....	24
ЗИМА	25
Санке.....	26
Зима.....	27
Музичка јелка.....	28
Новогодишње жеље.....	29
Младо момче, боље скочи.....	30
Ми смо дјеца весела.....	31
Оркестра.....	32
ПРОЉЕЋЕ	35
Висибаба.....	36
Под оном, под оном.....	37
Народни инструменти.....	38
Апри-ли-ли.....	39
Ми смо мали малени.....	40
Бумбар.....	41
Трчи зеко кроз шумицу.....	42
Семафор.....	43
Вријеме се мијења.....	44
Ој, свијетла мајска зоро.....	45
Ласте проласте.....	46
И около се ласа.....	47
Елен, белен.....	48
ЉЕТО	49
Љето.....	50
Кретање уз музику.....	51
Шта смо научили.....	52
Попис музичких игара.....	52
Литература.....	53

Увод

Уважени наставници и наставнице,

Пред вама је нови уџбенички комплет под називом *Чаролија музике 1* за предмет Музичка култура за први разред основне школе. У његовој изради тежили смо да програмом¹ постављене исходе представимо на начин који ће бити приступачан и инвентиван ученицима овог узраста. У процесу рада користили смо различита методолошка искуства. Вођени сазнањима многих педагога (попут Артобољевскаје, Баренбоима, Орфа, Кодалија или Сузукија) да је рани узраст идеалан за почетак бављења музиком, настојали смо садржајем, наставним методама, активностима код ученика пробудити интересовање за музику и поступно развијање њихових музичких способности. Овом приликом желимо да нагласимо и значај уџбеничког комплета *Чудесни свијет звукова*² којим је направљен велики помак у настави музичке културе у нашем образовном систему.

Свјесни чињенице да савремена школа пред наставника/наставницу поставља велики број задатака, настојали смо да вам овим приручником помогнемо у реализацији програмом предвиђених циљева. Желимо да кораци ка свијету музике буду задовољство вашим ђацима и вама.

Ауторке

.....
¹ Предметни програми за први циклус основне школе (унапријеђене верзије), Завод за школство, Подгорица, 2017

² Бранка Вујичић, Ивана Дедић, Александра Наумовски, *Чудесни свијет звукова*, Музичка култура за први разред деветогодишње основне школе, Завод за уџбенике и наставна средства, Подгорица, 2004.

..... Опшће карактеристике наставног предмета Музичка култура

Сфера умјетничког образовања игра велику улогу у укупном развоју дјетета, она подстиче његову креативност, сазнајне способности, интелигенцију, индивидуалност.

Кроз умјетничке дисциплине, дјеца најранијег узраста на њима најпримјеренији начин, кроз форму игре, испољавају како своје афинитете и вјештине, тако и доживљај и спознају себе и свијета који их окружује.

Предмет Музичка култура, у образовном систему Црне Горе, заузео је значајно мјесто, посебно у корелацији са осталим предметима, нарочито када је ријеч о првом циклусу деветогодишње основне школе. Управо у поменутој корелацији, која је програмом јасно установљена, ученици кроз овај предмет развијају своје психо-физичке могућности, изражавају музиком различита осјећања, кроз бројалице учвршћују говорне способности, учењем народних пјесама препознају идентитет свог народа и на креативан начин се упознају са различитим ентитетима у свом окружењу. Кроз тематику пјесама које изводе или слушају, упознају се и са различитим појавама у природи и друштву, као што су годишња доба, празници, природне појаве, породица, саобраћај итд.

У првом разреду основне школе ученици поступно улазе у свијет музичке умјетности кроз активну наставу у којој доживљајно слушају музику, пјевају једноставне мелодије, свирају на Орфовим инструментима³, препознају различите звукове и инструменте, слободно испољавају свој музички потенцијал. Доминантна карактеристика активне наставе требало би да буде игра, кроз коју ученици овог узраста најбоље усвајају и испољавају нова сазнања.

..... Пјевање и свирање

Учење и извођење умјетничких и народних пјесама заузима значајно мјесто у настави музичке културе. Пјевање је у овом узрасту битно како због развијања музикалности, мелодијског слуха, гласовног апарата, тако и због општег значаја који ова активност има у укупном дјечијем развоју.

Ученици овог узраста усвајају пјесму по слуху, како њену мелодију, тако и текст, с обзиром да се систематско описмењавање одвија у другом разреду. Овакав начин усвајања пјесме развија слух и меморију кроз различите облике асоцијативног памћења.

При одабиру пјесама водило се рачуна о мелодијском опсегу, психо-физичком узрасту ученика, њиховој просјечној музикалности и средини у којој живе. Пјесме које се обрађују имају одређене карактеристике:

- мањег су опсега (3-4 тона)
- васпитног су карактера
- тематика пјесама је повезана са осталим предметима
- кроз њих се упознаје народно музичко стваралаштво своје земље као и земаља из окружења.

Улога наставника и наставнице је да приближи ученицима садржај, карактер и атмосферу пјесме, како би код њих подстакла доживљајно и изражајно извођење.

Реаговање ученика на различите звукове у процесу пјевања и свирања треба стимулисати кроз истраживање звукова и њихово извођење на свему што их окружује. Инструменти из Орфовог инструментаријума употпуњују разноврсне могућности стварања звука или ритма, којима се прате пјесме и бројалице.

Заједничко пјевање и свирање доприноси и социјалном развоју дјетета, као битној компоненти његовог одрастања у којој је садржана узајамна толеранција, осјећај за тимски рад, једнакост, заједништво и радост колективног стварања.

.....

³ Карл Орф (1895-1982), њемачки композитор и педагог. Осмислио групу дјечијих инструмената познатих под називом Орфов инструментаријум.

..... **Слушање музике**

Ученици раног школског узраста на себи својствен начин перципирају музику. Кроз покрете и игру они испољавају свој доживљај ритма и мелодије. Са циљем да се ова особина развија кроз наставу музичке културе, велика је пажња посвећена доживљајном слушању музике чија је функција развијање мисаоне пажње. Материјал који се налази на ЦД-у уџбеничког комплета *Чаролија музике 1* обухвата нумере за слушање и чине их пјесме за дјецу са одређеном тематиком (другарство, саобраћај, природа итд.) и кратке нумере умјетничке музике. Задатак наставника/наставнице је да ученике уведе у атмосферу одређене композиције. Ученици треба да препознају карактер композиције, да искажу како је доживљавају, било вербално, кроз покрет или ликовни приказ. На тај начин се код ученика изграђује афирмативан однос према музичкој умјетности, што истовремено ствара потребу за слушањем музике. У каснијем узрасту ова потреба се манифестује одласком на концерте и изграђивањем естетских критеријума на основу којих ће правити селекцију музике коју слушају и у којој уживају.

..... **Стваралаштво и креативност**

Своје интересовање за звукове које чује или производи дијете показује врло рано. Тако оно истражује разне предмете и ствари: окреће их, испитује, лупка њима, раставља их. За мало дијете посебну радост представља звук који оно само производи лупкањем, нпр. звечком о креветац, кашиком по шољи или столу и сл.

Да би ученици могли успјешно користити дјечије инструменте, потребно је да се постепено упознају са њима, не запостављајући ни тијело као извор звука. Једноставним плескањем или лупкањем ногу о под може да се постигне интересантна ритмичка пратња омиљене корачнице или нека друга композиција.

Дјечије стваралаштво (гласом, покретом, инструментом) треба његовати и подстицати већ у првом разреду како би у току даљег школовања дошло до пуног изражаја богатство стваралачког потенцијала ученика.

..... **Општа упутства за употребу уџбеничког комплета Чаролија музике 1**

Уџбенички комплет садржи:
Уџбеник
Приручник за наставнике са ЦД-ом

Подјела материјала:

• **Ритмичко изговарање текста:** једна од основних карактеристика музикалности је осјећај за ритам. Његово развијање спроводи се кроз: спонтано изрицање слогова, изговарање бројалица и текстова пјесама. Ученици ритам изражавају и користећи своје тијело: плескањем рукама, лупкањем ногом о под, руком о сто, пуцкетањем прстима. Све бројалице и јасно изговарање слогова текста пјесама које се обрађују ученици могу ритмички пратити. У уџбенику је дато шест бројалица: *Звоно, Окум-покум, Санке, Бумбар, Трчи зеко кроз шумицу, Елен-белен.*

• **Пјевање:** пјевање развија мелодијски слух. Пјевање народних и дјечијих умјетничких пјесама, паралелно са развијањем мелодијског слуха, подстиче машту и креативност. Прије извођења пјесме наставник/наставница би требало да упјева ученике кроз неку једноставну пјесму или њима познату мелодију. Затим приступа учењу пјесме тако што ће отпјевати и одсвирати пјесму на неком мелодијском инструменту (клавир, хармоника, мелодика, гитара, синтисајзер) или пустити тонски запис, а затим по фрагментима са ученицима понављати мелодију. На крају са ученицима преслушати инструменталну верзију пјесме уз који ће ученици пјевати ⁴. Наставницима/наставницама је употребом ЦД-а умногоме олакшан рад на учењу нових пјесама, с тим што морамо напоменути да то не би требало да потисне у други план наставниково/наставничино пјевање на часу.

-
- **Свирање на инструментима Орфовог инструментаријума:** Ученици у првом разреду користе четири инструмента: штапиће, бубањ, звечке и триангл, којима у назначеном ритму прате бројалице и пјесме.
  - **Изражавање:** покретом, ликовно, литерарно – ученици изражавају оно што чују и осјећају кроз спонтано стварање кореографије, текста на мелодију, причања приче или ликовним приказом музике. Овај сегмент повезан је са физичким васпитањем (покрет), матерњим језиком и књижевношћу (литерарно изражавање) и ликовном културом (ликовни приказ).
  - **Стварање:** ученици самостално израђују инструменте, по идејама које су им дате у уџбенику, осмишљавају краће ритмичке цјелине на својим или инструментима Орфовог инструментаријума.
  - **Слушање музике:** слушање звукова из природе, свакодневице, препознавање Орфовог инструментаријума, препознавање звучних боја инструмената, активно слушање и доживљавање музике.

..... Представљање уџбеника *Чаролија музике 1*

У Уџбенику је задржана подјела на поглавља по годишњим добима коју је имао и претходни уџбеник *Чудесни свијет звукова 1: Јесен, Зима, Прољеће, Љето*. Тиме је направљена корелација са предметом Природа и друштво и Матерњи језик и књижевност.

Материјал у Уџбенику усклађен је са наставним циљевима, активностима и тематским цјелинама. Иако ученици овог узраста још увијек не знају слова, одлучили смо да текстови пјесама буду унесени у Уџбеник. Кроз илустрације приближена је мелодијска линија и сама тематика пјесама. Трајање нотних вриједности представљено је величином одређених симбола, на примјер: – у народној пјесми *Дурмитор*, мелодија је представљена узајамним односом илустрованих борова: када се мелодија креће навише, на илустрацији су борови поређани у низу навише, и обрнуто. Већи бор представља дужу, а мањи краћу нотну вриједност. На сличан начин су илустроване мелодије осталих пјесама предвиђених за пјевање, док су у бројалицама кроз величину симбола представљени односи нотних вриједности (мање – краће, веће – дуже). На овај начин ученици постепено разумијевају мелодијско кретање, узајамни однос тонова по висини и трајању, што ће бити предмет изучавања у старијим разредима.

Повезивање визуелног и аудитивног потпомогнуто је и употребом ЦД-а, што подспјешује њихов музички доживљај, и испољавање тог доживљаја кроз различите врсте израза (цртеж, прича, плес).

У уџбенику су дати ликови дјевојчице и дјечака, приказани у покрету (играју, пјевају, свирају, слушају), чија је улога да укажу на предвиђени наставни циљ или циљеве. Њихова улога је да постепено уводе ученике у самостално коришћење Уџбеника, а кроз одређени вид идентификације, може се подстаћи ученичка активност у току часа.

Сматрајући да је музичка култура предмет у којем се на креативан и непосредан начин могу афирмисати многобројне културолошке вриједности: мултикултуралност, интеркултуралност, родна равноправност, интернационализам, тежили смо да се у знацима које ученици овог узраста могу препознати, кроз сами уџбеник ове вриједности афирмишу.

Материјал за слушање на ЦД-у

..... На ЦД-у су записане:

- пјесме које су предвиђене за пјевање (вокално-инструментално и само инструментално извођење) и материјал за препознавање (звукови из природе, окружења, звукови музичких инструмената)
- композиције или одломци из дјела класичне музике који треба да подстакну маштовитост,

емотивни доживљај, концентрацију

–као и умјетничке пјесме за дјецу чија тематика одговара одређеном наставном циљу (другарство, празници, природне појаве итд.).

Приручник за наставнике и наставнице

..... Пракса је показала да наставни предмет Музичка култура за многе педагоге представља неку врсту уско-стручног предмета (од наставника/наставнице се очекује да на часу пјева, куца ритам у бројаницама, препознаје када ученици пјевају нечисто мелодију, представља ученицима различите инструменте). Подразумијева се да су наставници/наставнице у првом циклусу основне школе оспособљени за извођење наставе из овог предмета. Да би се рад на понуђеном материјалу што успјешније савладао, у Приручнику су дати сви потребни кораци који помажу при планирању годишњих и мјесечних програма. У Приручнику се налазе нотни записи пјесама, текст, усходи, кораци, упутства, приједлози и напомене. У циљу разноврсности материјала, понудили смо више наставних јединица него што је то планом предвиђено. Напомињемо и да је планом предвиђено укупно 35 часова музичке културе годишње, од чега је 5 часова (20% од укупног фонда часова) понуђено да наставници/наставнице осмисле у зависности од потреба локалне заједнице.⁵

Постоје наставне јединице које захтијевају обрађивање на више часова, што некада може зависити од способности ученика, обима материјала, дидактичких средстава, као и више наставних јединица које се могу обрадити на једном часу.

Стога је редосљед и темпо реализације наставних јединица који је дат у Приручнику само наш приједлог, док је начин реализације наш стручни допринос којим смо имали за циљ да као аутори појаснимо употребу Уџбеника и материјала на ЦД-у, као и да понудимо нека рјешења која би подстакла креативност и активност наставника/наставница и ученика на часу. На крају Приручника остављен је простор за биљешке, који може послужити за писање добрих примјера из Ваше праксе.

.....
⁵ Наставницима ова могућност пружа да по свом избору, или у складу са потребама локалне заједнице, нарочито када је ријеч о срединама у којима већинско становништво припада одређеној националној групацији, обраде неке народне пјесме и игре тог ентитета.

JECEH

СРЕЋНО ПРВАЦИ

текст и музика: ауторски тим

Глас

У сеп - тем - бру шко - ла зо - ве и от - ва - ра сво - ја вра - та.
До - бро до - шли сви пр - ва - ци! Нек' вам шко - ла бу - де ла - ка,

при - ма - ју - ћи ђа - ке но - ве ме - ђу дру - штво о - сно - ва - ца.
Да бу - де - те до - бри ђа - ци, да вас пра - ти сре - ћа сва - ка!

Исходи учења:

- Током учења ученик/ученица моћи ће да:
- пјева умјетничку пјесму у опсегу
- изведе једноставну ритмичку пратњу

Звучни запис:

Срећно прваци (ЦД-1, бр. 1 и 2)

Главни кораци:

1. Уводни дио
2. Слушање пјесме
3. Учење пјесме
4. Извођење пјесме уз ритмичку пратњу (пљескање длановима)

Уџушћива:

1. На првом часу музичке културе наставник/наставница уводи ученике у сами предмет, разговарајући о томе да ли имају омиљену пјесму, пјевача, пјевачицу. Представља им уџбеник *Чаролија музике* и чита Уводну ријеч аутора, представља ликове и објашњава пиктограме.
2. Наставник/наставница укратко представља ЦД и ученици слушају звучни запис пјесме *Срећно прваци* која је замишљена као поздравна пјесма првацима. Ученици именују пиктограм којим је представљена активност (пјевање).
3. Ученици уче пјесме по слуху по утврђеном методском поступку ¹.
4. Ученици пјевајући пјесму, прате ритам пљескањем дланом о длан.

Напомена: Све пјесме које се обрађују ученици могу ритмички пратити на различите начине, користећи своје тијело, или касније, инструменте из Орфовог инструментаријума.

ЖИВЈЕЛА, ЖИВЈЕЛА ШКОЛА

..... **Исходи учења:**

Током учења ученик/ученица моћи ће да:
– доживљај музике креативно изрази покретом

..... **Звучни запис:**

Р. Станковић: *Живјела, живјела школа* (ЦД-1, бр.3)

..... **Главни кораци:**

1. Разговор са ученицима о првим утисцима у школи
2. Слушање тонског записа
3. Разговор о пјесми
4. Извођење кореографије

..... **Уџуџсџва:**

1. У уводном дијелу часа наставник/наставница разговара са ученицима о утисцима које имају у току првих школских дана.
2. Ученици слушају звучни запис пјесме.
3. Ученици коментаришу пјесму, како су је доживјели.
4. Ученици изводе кореографију уз пјесму.

..... **Приједлог за кореографију:**

Ученици прво корачају у мјесту као да марширају, а затим истим кораком крећу у колонама (смјер кретања и број колона одређује наставник/наставница). На почетку пјесме стану у круг и покретима имитирају садржај пјесме:

- „Август је прошао, ето“ – беспомоћно шире руке;
- „облаци бијели плове“ – симулирају кретање облака;
- „пролази топло љето“ – рукама дочаравају како нешто пролази;
- „школа у крило зове“ – тапшу кољена рукама у ритму пјесме;
- „Знања што више треба“ – лијеву руку стављају на бок, а кажипрст десне руке замишљено на чело (слџепоочницу);
- „нећемо имати брига“ – кажипрстима обије руке показују да нема брига;
- „да се стигне до неба“ – руке високо подижу и машу;
- „живјела, живјела књига“ – окрећу се око себе.

Када почне рефрен, ученици у паровима формирају дугачки „тунел“. Посљедњи пар пролази кроз тај „тунел“ и стаје на чело (почетак тунела), слџедећи пар уради исто и сви то понављају док не прође рефрен.

Дјеца могу сама измишљати кораке и кореографију уз музику.²

.....
² Обрада ове наставне јединице већим дијелом је преузета из Приручника за наставнике уџбеничког комплета „Чудесни свијет звукова 1“, Бранка Вујичић, Ивана Дедић, Александра Наумовски, Завод за уџбенике и наставна средства, Подгорица, 2004, стр. 16

ЗВУК – ШТА ЈЕ ТО?

Исходи учења:

Током учења ученик/ученица моћи ће да:

– распозна и именује појмове звук, *џишина*, *џон* кроз различите звукове из свог окружења

Звучни запис:

Јелена Мартиновић-Богојевић, *Звук*, (ЦД-1, бр. 4)

уметнути звукови: шум мора, хук вјетра, цвркулт птица, падање кише, мњаукање, лавез, рика лава, звоно, лупа, дјечије пјевање, шапутање, шкрипа, кркетање, хук вјетра (ЦД-1, бр. 6-16).

препознавање звукова: грмљавина, шкрипа снијега под ногама, звоно будилника, звук мотора, смијех, мњаукање, кркет жабе, рика лава, киша, шкрипа врата, вјетар.

Група Еклипс, *Кишна шума* (ЦД-1, бр. 5)

Главни кораци:

1. Уводни дио
2. Слушање пјесме и препознавање пиктограма који указује на слушање
3. Слушање звукова
4. Препознавање звукова
5. Слушање музике

Уџуџсџва:

1. На почетку часа ствара се одређена атмосфера. Стимулисати ученике да производе различите звукове (група ученика/ученица имитира гласове животиња, неколико ученика/ученица пљеска длановима, други лупкају ногом о под, руком о сто). Наставник/наставница тражи од ученика да се утишају и слушају звукове споља. На крају констатује да је звук оно што чујемо.

2. Наставник/наставница наводи ученике на пиктограм који у уџбенику означава слушање. Ученици слушају звучни запис пјесме. Након сваке строфе ученици именују шта производи звукове које су чули (шум – море, хук – вјетар, цвркулт – птице итд.). Када одслушају пјесму, ученици именују чуло помоћу којег чујемо звукове.

3, 4. Ученици слушају одвојено звукове, различитим редосљедом и погађају шта чују гледајући илустрације на наредној страни (стр. 9). Када препознају звук који чују, обиљежавају одговарајућу илустрацију (заокружују, штрикирају итд.)

5. Да би употпунили доживљај звукова, ученици слушају композицију *Кишна шума*. Након слушања композиције, ученици саопштавају које су све звукове чули (падање кише, цвркултање итд.).

Најомена: Шум мора је као звук изостављен са ЦД-а. Ученици на крају препознавања треба да одгонетну за коју од илустрација недостаје звук (стр. 9).

ЗВУЦИ У ПРИРОДИ

..... **Исходи учења:**

Током учења ученик/ученица моћи ће да:

– распозна и именује различите звукове из природе

..... **Звучни запис:**

гласови: крава, коњ, магарац, овца, коза, мачка, пас, кокошка, пијетао, вук, лисица, медвјед, сова, птица (ЦД-1, бр. 17-30).

Камиј Сен-Санс: *Карневал животиња (Пијетлови и кокошке; Магарци)* (ЦД-1, бр. 31 и 32)

..... **Главни кораци:**

1. Уводни дио
2. Слушање звучних записа
3. Препознавање звукова
4. Слушање музике

..... **Ујујсјива:**

1. Ученици набрајају домаће и дивље животиње које знају и имитирају гласове појединих животиња.
- 2, 3. Док слушају звучни запис, ученици препознају животињу чији глас чују и лијепе наљепнице, које се налазе на крају уџбеника, на одговарајуће мјесто у оквиру илустрације (домаће животиње у дијелу сеоског дворишта, дивље у дијелу илустрације у којем су приказане планине). Распоред самих животиња у оквиру сеоског дворишта или планине ученици сами одређују (стр. 10-11).
4. Наставник/наставница пушта приједлог за слушање, напомињући да су музиком коју слушају дочаране животиње (*Пијетлови и кокошке; Магарци*). Ученици треба да погоде о којим је животињама ријеч.

СТИЖЕ ЈЕСЕН

текст: Надежда Вукомановић
музика: Милена Папић

Глас

Сти - же је - сен, сти - же је - сен, сву - да во - ће зри.

Ла - ста дје - ци по - ру - чу - је ћи - ју ћи - ју ћи.

Исходи учења:

- Током учења ученик/ученица моћи ће да:
- пјева пјесму
  - доживљај музике креативно изрази покретом

Звучни запис:

музика: Милена Папић, текст: Н.Вукомановић, *Стиже јесен* (ЦД-1, бр. 33 и 34)
Крушка, јабука, шљива, народна пјесма из Хрватске (ЦД-1, бр.35)

Главни кораци:

1. Уводни дио
2. Слушање звучног записа пјесме
3. Учење пјесме
4. Пјевање пјесме
5. Осмишљавање различитих покрета
6. Слушање музике

Уџуџсџва:

1. На почетку часа разговарати са ученицима о годишњим добима са акцентом на јесен (бојама, воћу, лишћу, животињама, гардероби која се носи у одређено годишње доба, звуцима које производе животиње).
2. Ученици слушају пјесму *Стиже јесен* са ЦД-а, а затим разговарају о њеном садржају. Циљ је да пјесму боље схвате и доживе.
- 3, 4. Након тога слиједи учење пјесме по утврђеном методском поступку.
5. Ученици прате пјесму одговарајућим покретима, што произилази из текста. На примјер: на ријечи: „Стиже јесен, стиже јесен, свуда воће зри“, дјеца иду у круг и пљескају; кад запјевају: „ласта дјеци поздрав шаље, ћију, ћију, ћи“, крећу се имитирајући рукама летеће птица.
6. Ученици слушају пјесму *Крушка, јабука, шљива* након које разговарају о чему говори пјесма, набрајајући које све плодове јесени знају.

БЕРЕМ, БЕРЕМ ГРОЖЂЕ

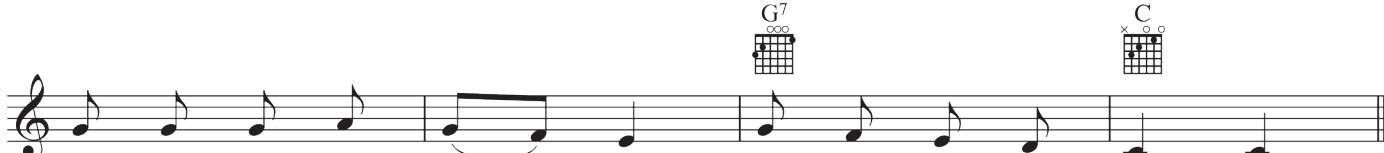
народна игра из Србије

Весело

Глас

Бе - рем, бе - рем грож - ђе док чи - ча не до - ђе,

а кад чи - ча до - ђе по - бра - но је грож - ђе.

Исходи учења:

Током учења ученик/ученица моћи ће да:

- пјева пјесму
- изводи једноставну кореографију

Главни кораци:

1. Уводни дио часа
2. Слушање пјесме која прати игру
3. Учење пјесме
4. Извођење музичке игре

Уџивања:

1. Наставник/наставница разговара са ученицима о играма које највише воле и зашто. Затим најављује учење музичке игре *Берем, берем грожђе*.
2. Ученици слушају пјесму *Берем, берем грожђе* коју пјева наставник/наставница.
3. Ученици уче пјесму која прати игру. Након тога уче правила игре. Уколико неко од ученика зна игру, он/она објашњава другим ученицима правила.
4. Опис игре:
Ученици чуче поређани у круг и пјевају пјесму. Покретима руку опонашају брање грожђа. „Чича“ им се лагано прикрада како би их ухватио. Када га спазе, ученици се разбјеже, а „чича“ их хвата. Ученик/ученица који/која је ухваћен/ухваћена, постаје нови „чича“.

РОЂЕНДАНСКА ПЈЕСМА

текст: Љиљана Рацковић
музика: Милена Папић

Глас

Весело

И - ма је - дан сре - ћан дан кад сам мно - го ра - до - стан.

Тор - та че - ка, свје - ће го - ре, ве - се - ле се пје - сме о - ре.

Ју - ху ху, ју - ху ху, сва су дје - ца са - да ту.

Ка - пи - ца на гла - ви, ро - ђен - дан се сла - ви.

Исходи учења:

Током учења ученик/ученица моћи ће да:

- пјева пјесму
- доживљај музике креативно изрази покретом кроз игру

Звучни запис:

Рођенданска пјесма (ЦД-1, бр. 36 и 37)

Д. Радуловић, М. Клепић, Хајде да се дружимо (ЦД-1, бр. 38)

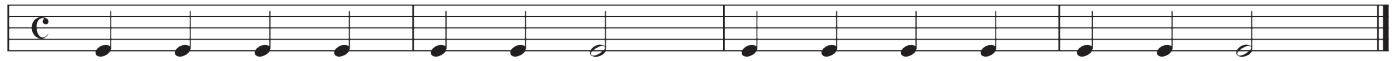
Главни кораци:

1. Уводни дио
2. Пјевање пјесме
3. Доживљајно слушање музике
4. Извођење музичке игре

ЗВОНА

аутор: непознат

Зво - не зво - на бим, бим, бам, сва - ну - о је но - ви - дан.
За - пје - вај - мо сло - жно сви, ве - се - ла смо дје - ца ми.

..... **Исходи учења:**

Током учења ученик/ученица моћи ће да:
– изводи кратку бројалицу
– осмишљава ритмичку пратњу

..... **Главни кораци:**

1. Уводни дио
2. Учење текста
3. Формирање група
4. Извођење бројалице
5. Слушање музике

..... **Звучни запис:**

Ф. Лист, *Пастури за јаслице* (одломак) (ЦД-1, бр. 39)

..... **Уџуџсџва:**

1. Наставник/наставница подстиче ученике да производе различите звукове на предметима који их окружују или уз помоћ свог тијела. Затим их наводи на звук којим се оглашава почетак часа. Ученици препознају звук звона, како се и зове бројалица коју ће научити.
2. Наставник/наставница изводи бројалицу ритмички, изговарајући њен текст (слогову) и пратећи ритам плѣскајући длановима. Након тога на исти начин бројалицу изводе ученици, трудећи се да извођење буде ритмички прецизно. Подстаћи ученике да схвате шта је у Уџбенику приказано већим, а шта мањим илустрацијама звона (краће и дуже).
- 3, 4. У завршном дијелу подијелити ученике у три групе. Групе добијају задатак да уз равномјерно изговарање текста бројалице:
I група – пуцкета прстима
II група – плѣска длановима
III група – лупка дланом о кољено.
5. Слушање композиције Ф. Листа *Пастури за јаслице*. У овој композицији се чује звук звона. Ученике треба стимулирати да активно слушају музику и изразе свој доживљај. Наставник/наставница им може поставити након слушања различита питања: да ли је музика весела, тужна, брза, спора. Ученици треба слободно да изразе свој доживљај, па се стога не траже прецизни одговори.

..... **Уйушсйва:**

1. Ученици разговарају о рођенданским слављима, пјесмама које се пјевају том пригодом, затим пјевају рођенданске пјесме које знају. Наставник/наставница најављује учење нове пјесме.
2. Ученици уче *Рођенданску пјесму* по слуху, по утврђеном методском поступку.
3. Наставник/наставница уводи ученике у слушање пјесме *Хајде да се дружимо*. Треба да скрене пажњу да пјесму изводи солиста и хор и објасни ове појмове. Ученици слушају звучни запис пјесме *Хајде да се дружимо*. Износе утиске о пјесми, а затим говоре о томе на који начин они схватају другарство.
4. У завршном дијелу часа ученици играју игру музичке столице уз пјесму *Хајде да се дружимо*.

..... **Објашњење игре Музичке столице:**

За ову игру је потребно формирати круг од столица, које треба да буду окренуте ка споља. Број столица је за један мањи од броја ученика (нпр. 6 столица – 7 ученика). Наставник/наставница пушта звучни запис пјесме *Хајде да се дружимо*. Дјеца играју око столица и када наставник/наставница заустави музику, сви сиједају, осим једног који остаје без столице. Тај ученик/ученица испада из игре и склања се једна столица. Игра тече даље, док не остане пар ученика око једне столице. Ко први сједне, када се музика заустави, тај/та је побједник/побједница.

ДУРМИТОР, ДУРМИТОРЕ

народна пјесма из Црне Горе

Лагано

Глас

Дур - ми - тор, Дур - ми - то - ре, Дур - ми - тор, Дур - ми - то - ре,
ви - со - ка пла - ни - но, ви - со - ка пла - ни - но.

А Језе, а Језера,
а Језе, а Језера,
моја постојбино,
моја постојбино.

Да ја ви, да ја видим,
да ја ви, да ја видим,
моју б'јелу кулу,
моју б'јелу кулу.

Да је ме, да је мени,
да је ме, да је мени
до Језера доћи,
до Језера доћи.

И у ку, и у кули,
и у ку, и у кули,
моју вјерну љубу,
моју вјерну љубу.

..... **Исходи учења:**

Током учења ученик/ученица моћи ће да:
– пјева народну пјесму

..... **Звучни запис:**

Дурмитор, Дурмиторе, народна пјесма из Црне Горе (ЦД-1, бр. 40 и 41)

..... **Главни кораци:**

1. Уводни дио
2. Учење пјесме
3. Извођење пјесме

..... **Уџивљава:**

1. Наставник/наставница уводи дјецу у причу о народном музичком стваралаштву. Објашњава им да постоје пјесме које је временом стварао народ, па се зато зову „народне пјесме“. Поставља им питања на која би дјеца могла одговорити. Затим саопштава ученицима да ће учити народну пјесму *Дурмитор*, води кратак разговор о тексту и објашњава непознате ријечи (постојбина, љуба).
- 2, 3. Слједи учење пјесме по слуху по утврђеном методском поступку, а затим је ученици пјевају уз инструментално извођење са ЦД-а.

УЧИМО ДА СВИРАМО

..... **Исходи учења:**

Током учења ученик/ученица моћи ће да:

- разликује и именује ритмичке инструменте Орфовог инструментаријума
- прати композицију на ритмичким инструментима

..... **Звучни запис:**

клавс штапић, триангл, бубањ, звечке (ЦД-1, бр. 42-45)

Ј. Хајдн, *Дјечија симфонија*, одломак (ЦД-1, бр. 46)

..... **Главни кораци:**

1. Уводни дио
2. Слушање и именовање инструмената из Орфовог инструментаријума
3. Слушно препознавање и лијепљење наљепница у уџбенику
4. Слушање музике

..... **Уџуџиштва:**

1. У уводном дијелу часа ученици истражују инструменте из Орфовог инструментаријума:

клавс штапиће, триангле, бубањ и звечке. Испробавају их, износе свој доживљај њиховог звука, коментаришу облик, материјал итд.

2. Када испробају и упознају звук сва четири инструмента, наставник/наставница каже како се инструменти зову.

3. Слиједи слушање снимака са ЦД-а. Ученици погађају који инструмент слушају. На располагању су им четири наљепнице које треба да залијепе у уџбенику, на стр.18.

4. Ученици слушају *Дјечју симфонију*, Ј. Хајдна. Коментаришу какав је карактер музике (весело или тужно), а затим прате ритам на Орфовим инструментима.

..... **Напомена:** У склопу овог часа наставник/наставница може да обради бројалицу *Окум покум* за коју су дата упутства на наредној страни.

ОКУМ, ПОКУМ

аутор: Драгутин Басрак

О - кум по - кум ра - хат ло - кум ти си ме - ни сла - дак, драг

један два три са - да ло - виш ти.

..... **Исходи учења:**

Током учења ученик/ученица моћи ће да:
– савлада елементарну технику свирања

..... **Главни кораци:**

1. Уводни дио
2. Учење бројалице
3. Извођење бројалице уз Орфов инструментаријум

..... **Уџивања:**

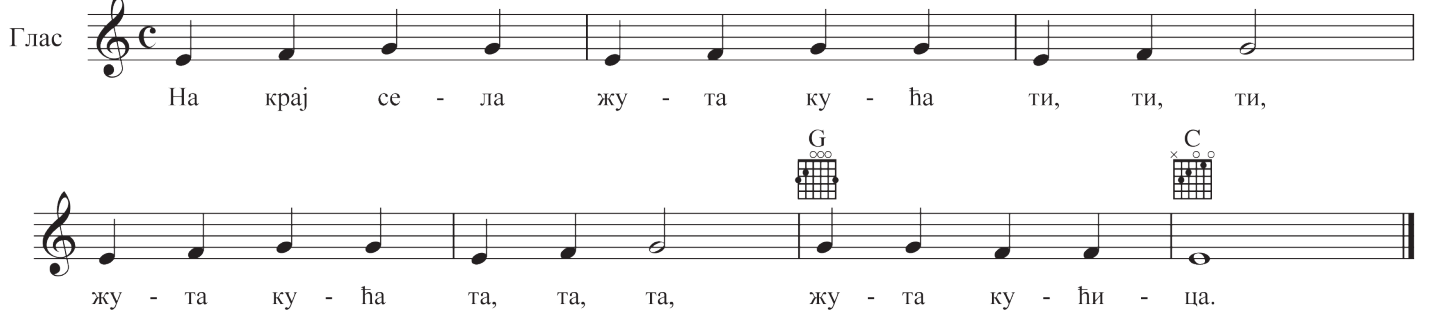
1. Разговор о бројалицама које користе свакодневно у игри.
- 2, 3. Наставник/наставница равномјерно изговара бројалицу *Окум, покум* уз пратњу једног од инструмената из Орфовог инструментаријума. То исто понављају ученици индивидуално, у пару, мањој групи.

..... **Напомена:** Пуни кругови изнад слогова текста у уџбенику представљају нотне вриједности (осмине и четвртине), а празан круг, паузу. У недостатку инструмената из Орфовог инструментаријума, наставник/наставница може користити оловке или тијело као извор звука.

НА КРАЈ СЕЛА

Живо народна пјесма из Србије

Глас

На крај се - ла жу - та ку - ћа ти, ти, ти,
жу - та ку - ћа та, та, та, жу - та ку - ћи - ца.

Ту ми седи стара мајка, ти, ти, ти,
стара мајка, та, та, та, стара мајчица.

Мајка има једну ћерку, ти, ти, ти,
једну ћерку, ту, ту, ту, једну ћеркицу.

Ћерка има вредне руке, ти, ти, ти,
вредне руке, те, те, те, вредне ручице.

Исходи учења:

- Током учења ученик/ученица моћи ће да:
  - пјева пјесму (наизмјенично гласно – тихо)
  - изводи једноставан аранжман (пуцкетањем и пљескањем)

Звучни запис:

На крај села, народна пјесма из Србије (ЦД-1, бр. 47 и 48)

Главни кораци:

1. Уводни дио
2. Учење и извођење пјесме
3. Ритмички прате пјесму
4. Подјела у групе

Уџуџива:

1. Ученици слушају пјесму *На крај села* са ЦД-а, а затим разговарају о њеном садржају.
2. Након кратког разговора, ученици уче пјесму по слуху, по утврђеном методском поступку.
3. У наставку часа наставник/наставница ритмички прати научену пјесму пљеском на првом дијелу такта и пуцкетањем прстима на другом дијелу такта (на текст: на крај – пљесак; села – пуцкетање прстима, жута – пљесак; кућа – пуцкетање прстима). Послије демонстрације, ученици понављају.
4. Када ученици савладају пјесму на описани начин, наставник/наставница их дијели у двије групе од којих ће прва група пјевати прву и трећу строфу тихо, а друга група другу и четврту строфу гласно. На тај начин ће уочити динамичке разлике, тј. да се пјесма може пјевати гласно и тихо (као један од општих циљева).

УПОЗНАЈМО ИНСТРУМЕНТЕ

..... **Исходи учења:**

Током учења ученик/ученица моћи ће да:
– звучно и визуелно препознаје и именује клавир, виолину и трубу

..... **Звучни запис:**

клавир (ЦД-1, бр. 49)
виолина – избор (ЦД-1, бр. 50)
флаута – избор (ЦД-1, бр. 51)

..... **Главни кораци:**

1. Уводни дио
2. Слушње звучне боје инструмената
3. Именовање инструмената кроз слушање

..... **Уџивања:**

1. Наставник/наставница у уводном дијелу часа разговара са ученицима о томе да постоји музика коју пјевамо, али и музика коју свирамо помоћу музичких инструмената. Да ли знају неки музички инструмент?
2. Следи упознавање инструмената (виолина, клавир и флаута) кроз илустрације из уџбеника (стр. 21). Ученици износе своја запажања. Затим слушају звучни запис сваког инструмента посебно. Након тога отварају скривалице на којима могу видјети како се инструменти свирају. Наставник/наставница објашњава од којег су материјала направљени инструменти.
3. Када ученици упознају изглед и звук инструмената, пустити звучне примјере другим редосљедом, а ученици погађају који звук припада којем инструменту.

ОСЈЕЋАМО МУЗИКУ

..... **Исходи учења:**

Током учења ученик/ученица моћи ће да:

- слушно препознаје предложене музичке примјере
- својим ријечима описује карактер композиције

..... **Звучни запис:**

(весело)

Јохан Штраус, *Трич-трач полка* (одломак) (ЦД-1, бр. 52)

В. А. Моцарт, *Турски марш* (одломак) (ЦД-1, бр. 53)

Миријам Штокли, *Хем На Н Коси Бо* (ЦД-1, бр. 54)

(тужно)

Т. Албинони, *Адађо* (ЦД-1, бр. 55)

В. А. Моцарт, *Реквијем, К 626 Лакримоза* (одломак) (ЦД-1, бр. 56)

П. И. Чајковски, *Болесна лутка* (ЦД-1, бр. 57)

(њежно)

Камиј Сен-Санс, *Карневал животиња, Лабуд* (одломак) (ЦД-1, бр. 58)

П. И. Чајковски, *Лабудово језеро, валцер* (ЦД-1, бр. 59)

(сањалачки)

Е. Григ, *Јутарње расположење* (ЦД-1, бр. 60)

Р. Шуман, *Сањарење* (ЦД-1, бр.61)

(заstraшујуће)

М. Мусоргски, *Ноћ на голом брду* (одломак) (ЦД-1, бр. 62)

И. Стравински, *Посвећење прољећа* (одломак) (ЦД-1, бр.63)

..... **Главни кораци:**

1. Уводни дио
2. Слушање тонских записа
3. Дјеца коментаришу илустрације на наљепницама
4. Поновно слушање тонских записа другим редосљедом
5. Лијепљење наљепница

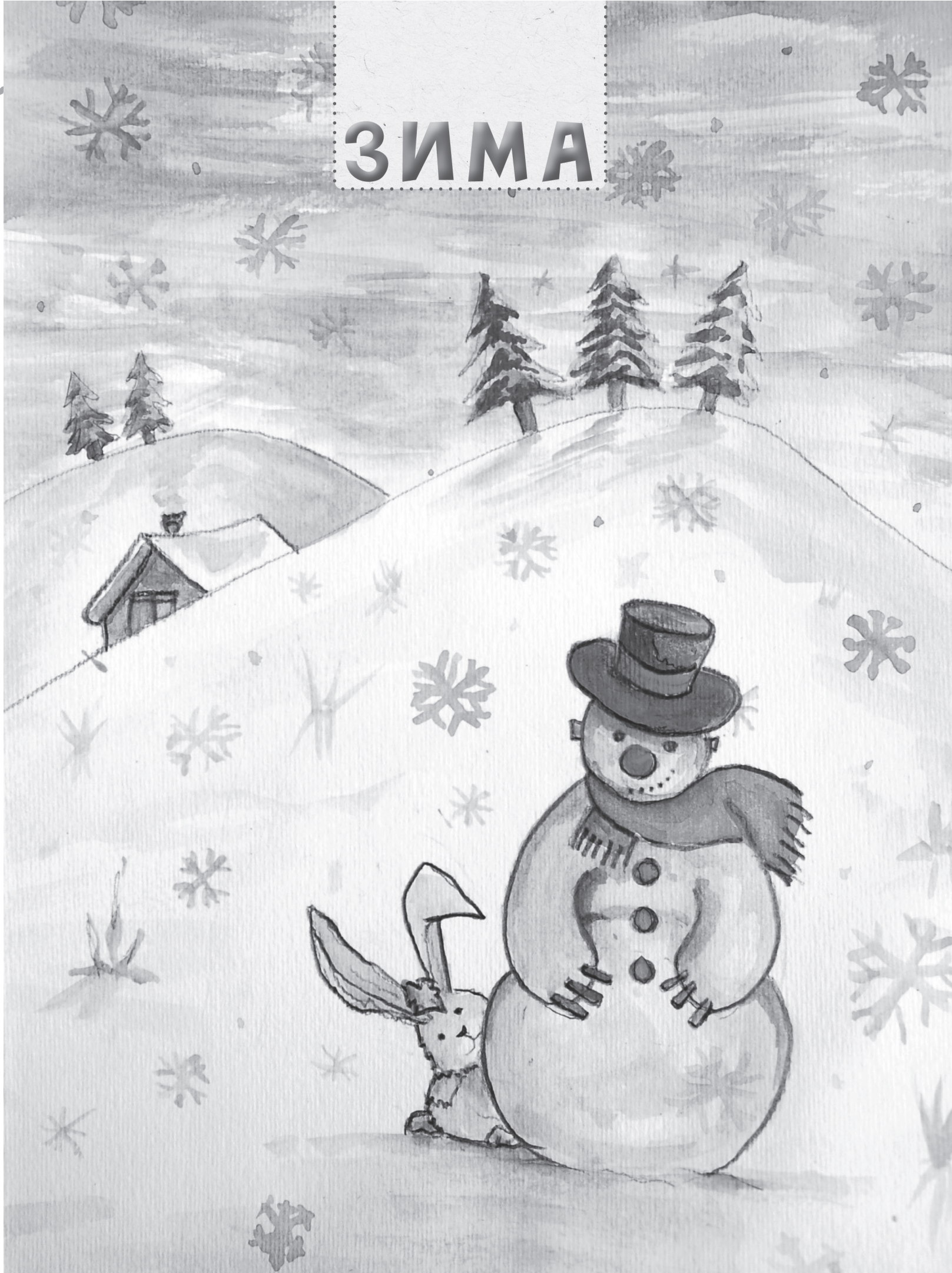
..... **Уџујсџва:**

1. У уводном дијелу часа ученици мимиком показују различита осјећања (весело, тужно, њежно, сањалачки, уплашено). Наставник/наставница тражи да одређени израз задрже неколико секунди (као у игри кипова).
2. Ученици слушају одломке композиција и након сваког одломка разговарају како су осјетили музику (као тужну, веселу, сањалачку, њежну или заstraшујућу).
3. Након тога ученици посматрају наљепнице, изразе лица на њима и коментаришу каква расположења она представљају.
- 4, 5. Поново слушају звучне записе, различитим редосљедом и лијепе наљепнице према властитом доживљају музике (стр. 22).

..... **Најомена:** Наставник/наставница не би требало да ученицима сугерише какав је карактер композиција. Ако ученик/ученица препозна другачије осјећање у композицији од онога како је то у датој карактеризацији одређено, не треба га кориговати. Важно је да доживи музику и изабере наљепницу према властитом осјећају.

ЗИМА

САНКЕ

аутор: непознат

Ле - те, ле - те сан - ке, ле - те ка - о стри - је - ле,
у - за - не и тан - ке, на - ше сан - ке би - је ле.

..... **Исходи учења:**

Током учења ученик/ученица моћи ће да:

– изводи бројалицу појединачно и у групи користећи тијело као извор звука

..... **Главни кораци:**

1. Уводни дио
2. Учење бројалице
3. Извођење бројалице

..... **Уџуштва:**

1. Ученици разговарају о играма на снијегу и свом доживљају зиме.
- 2, 3. Наставник/наставница изводи бројалицу, ритмички изговарајући текст по слоговима и пратећи ритам пуцкетањем прстима. Након тога ученици понављају бројалицу на исти начин. Ритам је означен малим и великим пахуљицама. На слогу гдје је пахуљица треба пуцкетати прстима.

..... **Напомена:** Ученици могу да прате ритам бројалице користећи двије оловке, да пљескају дланом о длан, руком о кољено итд.

ЗИМА

аутор: Сава Вукосављевић

Живо

Глас

1. Зи - ма, зи - ма, зи - ма, сње - жни ка - пут и - ма,
2. Гав - ра - ни и вра - не об - ја - вљу - ју сви - ма,

ћи - лим ши - ри би - је - ли, дје - чи - цу ве - се - ли
гла - со - ви - ма кре - шта - вим: „И - де ба - ба зи - ма.“

Исходи учења:

Током учења ученик/ученица моћи ће да:

- пјева пјесму
- доживљај музике креативно изрази покретом

Звучни запис:

Зима (ЦД-2, бр. 1 и 2); С. Костић, Пахуљица (ЦД-2, бр. 3)

Главни кораци:

1. Уводни дио
2. Учење пјесме
3. Формирање група
4. Извођење пјесме уз ритмичку пратњу
5. Осмишљавање кореографије кроз слушање пјесме

Уџуџсџва:

1. Наставник/наставница разговара са ученицима о зими (топлој одјећи, играма на снијегу, дивљим животињама, нпр. медвјед).
2. Након разговора, ученици уче пјесму *Зима* по слуху, по утврђеном методском поступку.
3. Кад ученици науче пјесму, подијелити их у двије групе:
I група – пјева пјесму
II група – прати ритам, користећи штапиће.
4. Наставник/наставница демонстрира ритам који изводи група са штапићима, након чега заједно пјевају и свирају, а затим мијењају улоге.
5. Кроз слушање пјесме *Пахуљица*, ученици осмишљавају кореографију.

МУЗИЧКА ЈЕЛКА

..... **Исходи учења:**

Током учења ученик/ученица моћи ће да:

– визуелно и звучно препозна и именује звучне боје инструмената

..... **Звучни запис:**

звучни инструмената: клавир, виолина, флаута (ЦД-2, бр. 4-10)

инструменти Орфовог инструментаријума: клавс штапићи, бубањ, звечке, триангл

текст: Љ. Рацковић, музика: М. Папић, *Новогодишње жеље*

..... **Главни кораци:**

1. Уводни дио

2. Визуелно препознавање инструмената

3. Слушно препознавање инструмената и лијепљење наљепница

4. Слушање пјесме *Новогодишње жеље*

..... **Уџуџсџва:**

1. У уводном дијелу часа ученици разговарају о Новој години, Дједа Мразу, жељама, пакетићима, кићењу јелке. Наставник/наставница објашњава да ће китити „Музичку јелку“.

2. Ученици именују инструменте на наљепницама које се налазе на крају уџбеника.

3. Ученици слушају један по један звучни запис инструмената. Наставник/наставница тражи од њих да именују који инструмент чују, а затим залијепе одговарајућу наљепницу на илустрацију јелке (стр. 26).

4. Након тога, ученици слушају пјесму *Новогодишње жеље*, а свој доживљај изражавају цртањем (новогодишњи мотиви), или праве новогодишњу честитку.

НОВОГОДИШЊЕ ЖЕЉЕ

текст: Љиљана Рацковић
музика: Милена Папић

Весело

Глас

На - по - љу је сте - го мраз хо - ћел' до - ћи Дје - да Мраз?
Хо - ће, хо - ће, чуј - те ви, о - ко јел - ке са - да сви.
Па - ху - ље се би - је - ле, по - кло - ни се ди - је - ле.
Пу - но сре - ће, здра - вља сви - ма, ра - дуј - те се с нај бли - жи - ма.
Ла ла ла ла ла ла ла ла ла ла ла ла ла.

The musical score is written in 2/4 time and consists of five staves. Each staff begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). Above the first staff, the tempo marking 'Весело' (Allegro) is present. The lyrics are written below the notes. Chord diagrams for C major and G major are provided above the staff lines. The first staff has three measures with chords C, G, and C. The second staff has three measures with chords C, G, and C. The third staff has three measures with chords G and C. The fourth staff has three measures with chords C, G, and C. The fifth staff has three measures with chords C, G, and C.

Исходи учења:

- Током учења ученик/ученица моћи ће да:
  - пјева шјесму
  - опише карактер различитих композиција

Звучни запис:

Новогодишње жеље (ЦД-2, бр. 11 и 12)

Главни кораци:

1. Уводни дио
2. Слушање пјесме
3. Учење пјесме
4. Извођење пјесме

Уџуџсџва:

1. У уводном дијелу ученици/ученице пјевају новогодишње пјесме које знају или пјевају пјесму *Зима* коју су већ учили.
2. Ученици слушају пјесму *Новогодишње жеље* и разговарају о њеном садржају.
3. Након тога слиједи учење пјесме по утврђеном методском поступку.
4. Ученици изводе пјесму уз инструменталну пратњу са ЦД-а.

МЛАДО МОМЧЕ, БОЉЕ СКОЧИ

народна игра из Црне Горе

Глас

Мла-до мом-че, бо-ље ско-чи гле-да-ју те цр-не о-чи. Цр-не о-чи. Ој-ха!

Исходи учења:

Током учења ученик/ученица моћи ће да:

- пјева шјесму
- изводи поскочицу
- визуелно и звучно именује гусле

Звучни запис:

звук инструмента - гусле (ЦД-2, бр. 13); *Младо момче, боље скочи* (ЦД-2, бр. 14 и 15)

Главни кораци:

1. Уводни дио
2. Слушање музике
3. Учење пјесме
4. Учење корака поскочице
5. Извођење поскочице у пару

Уџибџива:

1. Наставник/наставница разговара са ученицима о народној музици у Црној Гори са акцентом на обичајима (објашњава им шта су обичаји, да се народна игра у Црној Гори зове коло, да су гусле инструмент који се прави од јаворовог дрвета, да се свира помоћу гудала на којем су рапете струне тј. длаке коњског репа).
2. Након разговора, дјеца слушају звучни запис гусала и гледају илустрацију у уџбенику.
3. Затим уче пјесму *Младо момче, боље скочи* по слуху, по утврђеном методском поступку.
- 4-5. Учење корака и извођење игре.

Оџис иџре:

Ученици формирају круг или полукруг и пјевају пјесму *Младо момче, боље скочи*, док двоје ученика – дјечак и дјевојчица, у средини, играју поскочицу. Пар који се издваја, улази у центар са два обична корака, при чему ученик пљешће два пута у ритму двије четвртине и узвикује: Ој, ха! Пар је окренут лицем једно према другом, дјечак са рукама подигнутим горе, а дјевојчица са спуштеним рукама доле. У игри су примјењени скокови на лијевој ноzi са дотиком тла десном ногом испред лијевој, у трајању четвртина. Ова народна игра се изводи док сви ученици не одиграју поскочицу.

МИ СМО ДЈЕЦА ВЕСЕЛА

аутор: непознат

Ми смо дје - ца ве - се - ла и пје - ва - мо тра - ла - ла.

Пје - сму мно - го во - ли - мо, па сва - ком у - го - ди - мо.

..... **Исходи учења:**

Током учења ученик/ученица моћи ће да:

- изведе кратку бројалицу
- изведе једноставан ритмичи аранжман

..... **Главни кораци:**

1. Уводни дио
2. Учење бројалице
3. Извођење бројалице
4. Формирање група
5. Извођење па аранжману из уџбеника

..... **Уџуџсџво:**

1. У уводном дијелу часа тражити од сваког ученика/ученице посебно да пљескајући длановима подијели своје име на слоге. Прво наставник/наставница демонстрира (нпр. Ма-ри-ја, у-чи-те-љи-ца...), а затим ученици на исти начин изводе своја имена.
2. Слџједи учење бројалице тако што наставник/наставница изведе бројалицу изговарајући текст (по словима) уз наизмјенично тапкање обијема рукама по клупи.
3. Ученици изводе бројалицу на исти начин.
4. Подијели ученике у двије групе:
I група прати ритам звечкама
II група прати ритам штапићима.
5. Ученици изводе бројалицу пратећи аранжман из Уџбеника.

ORKESTRA

teksti dhe muzika: Luigj Dedvukaj

♩=100

Zëri

1. Me çift-te - li - a e me lo-drat to - na s'ba-shku me m'su-e - sin thu-rim var-gjet to - na.

2. Të gjith'në va - lle ka-pur dor'për do - re, s'ba-shku me m'su-e - sin he-llim va - llet to - na.

Ne je-mi or-ke - stra e shko-llës fi - llo - re që lu-ajm' e - dhe kën - dojm' kën - gët po - pu - llo - re.

Orkestra

Me çiftelia a me lodrat tona

Me çiftelia e me lodrat tona

s'bashku me m'suesin thurim vargjet tona.

S'bašku me m'suesin turim varðet tona.

Ne jemi orkestra e shokollës fillore

Ne jemi orkestra e shkolës fillore

që luajm' edhe këndojm' këngët popullore.

Çe luajm' ele këndojm' kenget popullore.

Të gjith në valle kapur dor' për dore

Te dit 'ne vale kapur dor' per dore

S'bashku me m'suesin hedhim vetet tona.

S'bašku me m'suesin helim valet tona.

Ne jemi orkestra e shokollës fillore

Ne jemi orkestra e shkolës fillore

që luajm' edhe këndojm' këngët popullore.

Çe luajm' ele këndojm' kenget popullore.

Orkestar

Uz zvuke çiftelija i ljdora,
zajedno s učiteljem ispleli smo niz.

Mi smo orkestar osnovne škole,
igramo i pjevamo pjesme narodne.

Svi smo u kolu, ruka u ruci,
igre igramo s učiteljem svojim.

Mi smo orkestar osnovne škole,
igramo i pjevamo pjesme narodne.

(prevod i prepjev: Dimitrov Popović)

..... **Исходи учења:**

Током учења ученик/ученица моћи ће да:

- пјева шјесму
- визуелно и звучно препозна и именује љодра
- доживљај музике изражава покретом

..... **Звучни запис:**

Оркестра (ЦД-2, бр. 16 и 17)

звук инструмента: љодра (ЦД-2, бр. 18)

албанска народна пјесма *Лаје ѿи мој гоце* (ЦД-2, бр. 19)

..... **Главни кораци**

1. Уводни дио
2. Слушање пјесме
3. Учење пјесме
4. Извођење пјесме уз кореографију
5. Упознавање народног инструмента љодра или тапан
6. Осмишљава кораке уз албанску народну пјесму *Лаје ѿи мој гоце*

..... **Уџушсџва:**

1. Наставник/наставница разговара са ученицима о народима који живе у Црној Гори, њиховој култури, језику, обичајима.
  2. Затим им пушта пјесму *Оркестра* и објашњава да је то пјесма на албанском језику. Ученици коментаришу илустрације дјечака и дјевојчице у народној ношњи. Наставник/наставница им прочита превод пјесме.
  3. Ученици уче пјесму по утврђеном методском поступку.
  - 4.-5. Пустити тонски запис љодре, односно тапана и објаснити да овај инструмент можемо звати љодра, али и тапан.
- Ученици коментаришу илустрацију љодре: на који инструмент личи, како се држи? Затим наставник/наставница пушта тонски запис љодре и објашњава да је то народни инструмент који се користи у албанској народној музици, свира као бубањ, с тим што се удара са обије стране и показује илустрацију на којој је то приказано.
6. Ученици сами осмишљавају кораке уз звучни запис пјесме *Лаје ѿи мој гоце*.

ПРОЉЕЋЕ

ВИСИБАБА

музика: В. Астрарчиева

Весело

Глас

Ви - си - ба - ба ма - ла зво - ни - ти је ста - ла:

„Цин, цин, цин, дон, дон, дон, чуј - те ма - ли звон!“

Трата, рата, рата,
јаглац трубу хвата:
„Хоја, хај, хоја, хај,
зими сад је крај!“

Мала птица шева,
весело нам пјева:
„Фироли, фиrolу,
прољеће је ту!“

Исходи учења:

- Током учења ученик/ученица моћи ће да:
  - пјева пјесму
  - изводи једноставну кореографију

Звучни запис:

Висибабa (ЦД-2, бр. 20 и 21); Б.Таминџић, Висибабa (ЦД-2, бр. 22)

Главни кораци:

1. Уводни дио
2. Учење пјесме
3. Формирање група
4. Драматизација пјесме
5. Слушање пјесме Висибабa, Б.Таминџића

Уџуштво:

1. Наставник/наставница разговара са ученицима о годишњим добима и шта се догађа у природи када дође прољеће: природа се буди, дрвеће зелени, висибабe и јагласи почињу цвјетати (објаснити да је јаглац пољски цвијет – јаглика).
  2. Слједи учење пјесме по слуху, по утврђеном методском поступку.
  - 3, 4. Подијелити ученике у три групе. Свака група формира затворено коло. У средини сваког кола налази се ученик/ученица који представља висибабу, јагласа или птицу шева. „Висибабa“ може узети триангл, „јаглац“ може користити лијевак од папира и имитирати свирање трубе, а „птица шева“ може помоћу оловке имитирати свирање фруле.
- Сви пјевају, кола се крећу једно за другим, зависно од тога шта се помиње у одређеној строфи: Ученик/ученица у средини који представља „висибабу“ изводи ономотопеју „цин, цин, цин“ у првој строфи, „јаглац“ изводи „трата, рата, рата“, у другој строфи, а птица шева „фиrolи, фиrolу“, у трећој строфи.
5. Наставник/наставница пушта тонски запис пјесме Висибабa, Б. Таминџића и тражи од ученика да вербално или ликовно изразе свој доживљај пјесме.

Напомена: На крају часа ученици могу извести пјесму тако што ће пљескати рукама само на: „цин, цин, цин, хоја хај, хоја хај и фирули, фирулу.“

ПОД ОНОМ, ПОД ОНОМ

народна игра из Црне Горе

Глас

Под о - ном, под о - ном го - ром зе - ле - ном,
под о - ном, под о - ном го - ром зе - ле - ном.

И оном, и оном Ловћен планином,
и оном, и оном Ловћен планином.

У селу, у селу коло играло,
у селу, у селу коло играло.

Мало се, мало се село виђело,
мало се, мало се село виђело.

У колу, у колу Смиља Ђевојка,
у колу, у колу Смиља Ђевојка.

Исходи учења:

Током учења ученик/ученица моћи ће да:

- пјева народну пјесму
- изводи једноставну кореографију

Звучни запис:

Под оном, под оном, народна пјесма из Црне Горе (ЦД-2, бр. 23 и 24)

Главни кораци:

1. Уводни дио
2. Учење пјесме
3. Пјевање пјесме
4. Пјевање пјесме без инструменталне пратње
5. Учење корака

Уџуџсџва:

1. Разговарати са ученицима о народним пјесмама које знају. Пустити инструментално извођење пјесме *Дурмитор* да је ученици препознају, а затим отпјевају.

2, 3. Наставник/наставница чита текст пјесме *Под оном, под оном*, а потом ученици уче пјесму по слуху, по утврђеном методском поступку. Пошто је пјесма дуга, наставник/наставница пјева наизмјенично са ученицима, и по више пута, док не запамте и тачно изведу учену цјелину. Затим се свака нова научена цјелина повезује са претходном, док ученици не науче цијелу пјесму.

4, 5. Када је пјесма научена, ученици је пјевају без инструменталне пратње (a capella)

Уз a capella пјевање, ученици треба да савладају и одређене кораке. Распореде се у полукруг и уче сљедеће кораке:

- два корака удесно с привлачењем лијеве ноге;
- један корак улијево с привлачењем десне ноге;
- три пута лупи ногом о под: лијева-десна-лијева.

НАРОДНИ ИНСТРУМЕНТИ

гусле и дипле

..... **Исходи учења:**

Током учења ученик/ученица моћи ће да:

– визуелно и звучно препозна и именује звучне боје: клавира, виолине, трубе, гусала и дипала

..... **Звучни запис:**

виолина, флаута, клавир, гусле, дипле (избор)

..... **Главни кораци:**

1. Уводни дио
2. Упознавање са изгледом и звуком инструмената
3. Музичка игра

..... **Ујуиштва:**

1. Ученици слушају звучне примјере већ обрађених инструмената (виолина, флаута, клавир), са задатком да препознају и опишу изглед инструмента и начин добијања тона.
2. Слиједи упознавање ученика са народним инструментима (гусле и дипле), путем илустрација из уџбеника и слушањем звучних примјера. Наставник или наставница упућује ученике да обрате пажњу на начин добијања тона, као и на материјал од кога су направљени инструменти. Ученици слушају још једанпут све звучне примјере са задатком да увиде разлику између виолине, флауте и клавира с једне стране, и гусала и дипала са друге стране (да разумију да су то народни инструменти).
3. Наставник или наставница пушта звучне примјере виолине, гусала, дипала, клавира и флауте. Ученици на звук инструмента са жицама подижу руке, на звук који се добија дувањем у инструмент, прекрштају руке, а када чују звук који се добија притискањем дирки, спуштају руке.

..... **Најомена:** Процес прављења инструмената је сложен и потребно му је посветити више времена. У току школске године може се одвојити више часова за ову активност. Инструменти које ученици направе добро су дошли за ритмичко праћење бројалица и пјесама, нарочито пластичне флаше пуњене каменчићима или рижом, које могу да замијене звечке. Наставник/наставница на претходном часу тражи од ученика да донесу по нешто од материјала за прављење инструмената: дрвене кашике (варјаче), пластичне флашице (од минералне воде нпр.), чаше од јогурта, мало риже, пасуља, каменчића, два мања камена, гранчице и танки канап, чешаљ, парче кухињске фолије.

АПРИ-ЛИ-ЛИ

текст: Душан Ђуришић
музика: Александар Саша Таминцић

Живо

Глас

А - при - ли - ли!

А - при - ли - ли!

А - при - ли - ли!

А - при - ли - ли!

А - при - ли - ли, а - при - ли - ли!_

Ка - о ла - ка   два ба - ло - на   уз - ле - тје - ла   два су сло - на.
Ван - зе - маљ - ци   код нас би - ли   и ми смо их   по - час - ти - ли.

А зар мо - же слон да кри - ли?
Чи - ме сте их по - ча - сти - ли?   А - при - ли - ли,   а - при - ли - ли._

D Em A

D A D

D A G D A D

Исходи учења:

Током учења ученик/ученица моћи ће да:

- пјева пјесму
- користи тијело као извор звука

Звучни запис:

текст: *Апри-ли-ли* (ЦД-2, бр. 25 и 26)

Главни кораци:

1. Уводни дио
2. Учење и извођење пјесме
3. Пјевање уз инструменталну пратњу са ЦД-а и пљескање рукама

Уџуџиво:

1. Ученици разговарају о првом априлу и шалама које збијају међу собом. Наставник/наставница прочита текст пјесме *Апри-ли-ли*, коју су обрађивали на часу матерњег језика и књижевности.
2. Слједи учење пјесме *Апри-ли-ли* по слуху, по већ утврђеном методском поступку.
3. Ученици пјевају пјесму уз инструменталну пратњу са ЦД-а, пратећи ритам пљескањем.

МИ СМО МАЛИ МАЛЕНИ

текст: В. Јанусова
музика: А. Бирова

Живо

Глас

1. Ми смо ма - ли ма - ле - ни, б'је - ли су нам зу - би - ћи.
2. Ми смо ма - ли ма - ле - ни, о - чи - це смо о - пра - ли.
3. Ми смо ма - ли ма - ле - ни, пе - ри - мо сад ру - ке сви.

Тра ла ла ла сва - ко зна да их пе - ре че - тки - ца.
Тра ла ла ла сва - ко зна да се во - дом у - ми - ва.
Тра ла ла ла сва - ко зна њих са - пу - ном пе - рем ја.

Исходи учења:

Током учења ученик/ученица моћи ће да:
– пјева пјесму
– доживљај музике изражава покретом

Звучни запис:

Ми смо мали малени (ЦД-2, бр. 27)
Б. Милићевић, *Зашто да се руке перу* (ЦД-2, бр. 28)

Главни кораци:

1. Уводни дио
2. Учење пјесме
3. Извођење музичке игре
4. Доживљајно слушање музике

Уџушћива:

1. Разговарати са ученицима о личној хигијени (шта раде кад устану, зашто перу зубе, чешљају се, да ли им је то тешко...).
2. Ученици уче пјесму *Ми смо мали малени* по слуху, по утврђеном методском поступку.
3. Кад науче пјесму, ученици изводе музичку игру.

Ојис ијре:

Ученици стоје у колу. Држе се за руке, пјевају и крећу у ритму пјесме. На стихове: „да их пере четкица“ (прва строфа), „да се водом умива“ (друга строфа) и „њих сапуном перем ја“ (трећа строфа), зауставе се, окрену лицем према средини кола и драматизују текст.
4. Ученици слушају пјесму *Зашто да се руке перу* и износе своја размишљања и осјећања у вези са њом.

Најомена: Уколико остане времена на крају часа, ученици могу играти пантомиму. Извлаче по један папирић на којем су илустрације: прање руку, купања, умивања, четкање зуба, чешљање косе, сапун, четкица за зубе, четка за косу.

БУМБАР

аутор: непознат

..... **Исходи учења:**

Током учења ученик/ученица моћи ће да:

- изводи бројалицу на Орфовим инструментима
- доживљај музике изражава цртежом

..... **Звучни запис:**

Н. Римски – Корсаков, *Бумбаров лет* (одломак) (ЦД-2, бр. 29)

..... **Главни кораци:**

1. Уводни дио
2. Извођење бројалице
3. Формирање група
4. Извођење бројалице уз инструменте из Орфовог инструментаријума
5. Слушање музике

..... **Уџивање:**

1. Ученици разговарају о омиљеним играма и бројалицама, а затим изводе бројалице које су научили.
- 2, 3. Пошто су већ савладали текст бројалице *Бумбар* (на часу матерњег језика и књижевности), наставник/наставница изводи бројалицу ритмички, изговарајући текст (слогову) уз пратњу клавс штапића, а затим уз пратњу бубња по датом аранжману. Затим формирати двије групе:
I група прати ритам на клавс штапићима
II група прати ритам на бубњу.
4. Ученици правилно изговарају бројалицу по слоговима пратећи ритам. Затим групе мијењају инструменте и поново изводе бројалицу.
5. Ученици слушају композицију *Бумбаров лет* Р. Корсакова и погађају о којој је животињи ријеч. Наставник/наставница им објашњава да је зујање бумбара представљено музиком. Ученици, док слушају композицију, прате музику оловком или бојицом којом повлаче покрете онако како осјећају музику. На крају коментаришу шта су нацртали.

ТРЧИ ЗЕКО КРОЗ ШУМИЦУ

народна бројалица из Босне и Херцеговине

..... **Исходи учења:**

Током учења ученик/ученица моћи ће да:

– изводи бројалицу користећи Орфовог инструментариј на једноставан ритмички аранжман

..... **Главни кораци:**

1. Уводни дио
2. Формирање група
3. Учење и извођење бројалице
4. Извођење бројалице уз инструменте из Орфовог инструментаријума (звечка и триангл)

..... **Уџуџсџво:**

1. Ученици разговарају о шумским животињама које знају (описују их, наводе чиме се хране, чиме им је прекривено тијело и сл.).
2. Подијели ученике у двије групе:
I група прати ритам звечкама
II група прати ритам трианглом.
- 3,4. Наставник/наставница изводи бројалицу *Трчи зеко кроз шумицу* ритмички, изговарајући њен текст (слогове) и свирајући ритам на звечки, а затим и на трианглу. На исти начин бројалицу изводе ученици, трудећи се да извођење буде ритмизовано пратећи дати аранжман из уџбеника.

..... **Најомена:** Ову бројалицу можете користити и на часу физичке културе, гдје ће је ученици поновити више пута, док не добију „вођу групе“ (нпр. у другом пјевању, папучица ће бити жуте боје, трећем сиве итд). Уколико је ученик/ученица нема, испада из игре...

СЕМАФОР

текст: И. Рорић - Вања
музика: Н. Хиба

Весело

Глас 1. 2. **Fine**

Час је цр - вен, час је жут, час је ве - дар, час је љут! Час је љут!

Пр - во о - ко зна - чи: Стој! Да не бу - де по - слије јој!

Дру - го о - ко зна - чи: Па - зи! Мо - же не - што да те зга - зи!

  1. 2. **D.C. al Fine**

Тре - ће зна - чи: Сре - ћан пут, не за - мје - ри што сам љут! Што сам љут!

Исходи учења:

Током учења ученик/ученица моћи ће да:
– изводи једноставну кореографију

Звучни запис:

Семафор (ЦД-2, бр. 30)

Главни кораци:

1. Уводни дио
2. Слушање звучног записа пјесме *Семафор*
3. Извођењу корака уз дату музику
4. Извођење игре

Уџуџсџво:

1. Разговарати о правилима понашања у саобраћају која ученици знају, због чега се та правила морају поштовати, ко регулише саобраћај на раскрсници (семафор), а ко када семафор не ради (саобраћајац) и сл.
2. Ученици слушају звучни запис пјесме *Семафор*. Након слушања повести разговор о томе како су разумјели поруку пјесме, шта значе три боје на семафору.

3. Наставник/наставница објашњава ученицима да постоје кораци који су осмишљени за пјесму *Семафор*. Пјесма у којој су кораци јасно дефинисани зове се музичка игра. Наставник/наставница демонстрира музичку игру *Семафор*.

4. Ученици изводе игру.

..... **Опис игре:**

Ученици (пјешаци) стоје у два реда, окренути једни према другима.

„*Семафор*“, кога чине три ученика/ученице који држе кругове на штапићима у бојама семафора (први круг црвени, други жути и трећи зелени), налазе се између њих на почетку реда.

На ријечи „час је црвен“ (подићи црвени круг);

на ријечи „час је жут“ (подићи жути круг);

на ријечи „час је ведар“ (подићи зелени круг);

на ријечи „час је љут“ (спустити жути и зелени круг, а црвени круг је подигнут до краја ове строфе);

на ријечи „прво око значи – СТОЈ“ (ученик/ученица са црвеним кругом, који је подигнут, направи корак напријед);

на ријечи „друго око значи – ПАЗИ“ (пored ученика или ученице са црвеним кругом стаје ученик или ученица са подигнутим жутим кругом);

на ријечи „треће значи – СРЕЋАН ПУТ“ (придружује им се и ученик или ученица са зеленим кругом, а ученици – пјешаци прелазе са једне на другу страну улице, машући руком „семафору“) ³

ВРИЈЕМЕ СЕ МИЈЕЊА

..... **Исходи учења:**

Током учења ученик/ученица моћи ће да:

– распознаје и именује различите звукове

..... **Звучни запис:**

Р. Новак, *Временска наповед (Прича о времену)* (ЦД-2, бр. 31)

..... **Главни кораци:**

1. Уводни дио

2. Препознавање звукова кроз слушање звучног записа

3. Лијепљење наљепница

..... **Уџуштва:**

1. У уводном дијелу часа наставник/наставница подсећа ученике шта је звук, питајући их какви све звукови могу бити (из природе, из свакодневице, звукови музичких инструмената, гласови животиња, звукови које сами производе). Наводи их на различите звукове које производе природне појаве (грмљавина, пљусак, хук вјетра).

2. Ученици слушају звучни запис композиције *Временска наповед*. Затим именују звукове које чују.

3. Ученици лијепе наљепнице које одговарају датом звуку (стр. 40).

.....
³ Н. Хиба, *Музика за најмлађе*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1986. стр. 90

ОЈ, СВИЈЕТЛА МАЈСКА ЗОРО

народна пјесма из Црне Горе

Глас

Ој, сви - је - тла мај - ска зо - ро,
Мај - ко - на - ша Цр - на Го - ро,
Си - но - ви смо твог сти - је - ња,
И чу - ва - ри твог по - ште - ња,

Ој, сви - је - тла мај - ска зо - ро.
Мај - ко - на - ша Цр - на Го - ро.
Си - но - ви смо твог сти - је - ња.
И чу - ва - ри твог по - ште - ња.

..... **Исходи учења:**

Током учења ученик/ученица моћи ће да:
– слушно препознаје химну Црне Горе
– пјева народну пјесму

..... **Звучни запис:**

Ој, свијетла мајска зоро, Химна Црне Горе (ЦД-2, бр. 38)

..... **Главни кораци:**

1. Уводни дио
2. Учење пјесме
3. Извођење пјесме уз инструменталну пратњу са ЦД-а
4. Слушају Химну Црне Горе

..... **Уџуџива:**

1. У уводном дијелу часа ученици се упјевавају народном пјесмом коју су учили.
- 2, 3. Следи учење пјесме *Ој, свијетла мајска зоро* по утврђеном методском поступку, а затим ученици пјевају пјесму уз инструменталну пратњу са ЦД-а.
4. Наставник/наставница објашњава да је ова народна пјесма обрађена и користи се као црногорска химна. Химна је свечана пјесма која представља државу (Црну Гору) и изводи се у разним свечаним пригодама, спортским такмичењима, у стојећем ставу. Ученици слушају Химну Црне Горе у стојећем, мирном ставу.

ЛАСТЕ ПРОЛАСТЕ

аутор: непознат

Весело

Глас

Лас - те, про - ла - сте нај - зад - ње - га ос - тав' - те, два пу - та ћеш про - ћи,
тре - ћи не - ћеш мо - ћи, а ко зад - њи про - ње у ру - ке нам до - ње.

..... **Исходи учења:**

- Током учења ученик/ученица моћи ће да:
- пјева пјесму
  - изводи музичку игру

..... **Главни кораци:**

1. Уводни дио
2. Учење пјесме уз коју се изводи игра
3. Учење игре
4. Извођење музичке игре

..... **Уџуџиџво:**

1. Ученици раде вјежбе разгибавања и загријавања, као на часу физичке културе.
- 2,3. Слиједи учење пјесме која прати игру *Ласте проласте*. Наставник/наставница пјева пјесму, а ученици је понављају. Затим уче игру.
4. Ученици изводе музичку игру према датом опису.

..... **Оџис иџре:**

Ученици стоје у колони једно иза другог. Двоје, ученик и ученица се издвајају и подигнутим рукама праве „капију“ кроз коју пролазе остали ученици уз заједничко пјевање: „*Ласте, проласте!*“. Ученик или ученица који/која последњи/последња уђе у „капију“, испада из игре.

..... **Наџомена:** Музичке игре *Ласте проласте* и *И околу се ласа* су намјењене часовима у природи (дворишту школе, излету...).

И ОКОЛО СЕ ЛАСА

аутор: непознат

Живо

Глас

И о - ко - ло се ла - са, и о - ко - ло се ла - са, и

о - ко - ло се ла - са на ве - ли - ки збор. По - кла-њам се на те - бе, по -

кла-њам се на те - бе, по - кла-њам се на те - бе и те - бе у - зи - мам.

Сад се ви - ди, сад се зна, ко се ко - ме до - па - да.

Сад се ви - ди, сад се зна, ко се ко - ме до - па - да.

Исходи учења:

- Током учења ученик/ученица моћи ће да:
  - пјева пјесму
  - изводи музичку игру

Главни кораци:

1. Уводни дио
2. Учење текста
3. Пјевање пјесме
4. Учење музичке игре
5. Извођење музичке игре

Уџивања:

1. Ученици разговарају о својим омиљеним играма у природи.
2. Наставник/наставница изговара текст музичке игре, а ученици понављају.
3. Учење пјесме *И околo се ласа* по утврђеном методском поступку.
4. Наставник/наставница објашњава и демонстрира музичку игру.

Оџивања:

- Ученици у колу пјевају и крећу се у ритму у круг. У средини кола је ученик или ученица који/која прати садржај пјесме и погледом бира другове или другарице којима ће се, у даљој игри, поклонити, као и онога кога ће на крају пјесме изабрати (и тебе узимам). Одабрани ученици се хватају испод руке окренути супротно један од другогa и окрећу се док друга дјеца пјевају (сад се види...).
- Изабрани играч мијења мјесто са оним кога је изабрао и игра се понавља док сви ученици не добију прилику да бирају „онога кога воле“.
5. Ученици изводе музичку игру.

ЕЛЕН БЕЛЕН

народна бројалица

..... **Исходи учења:**

Током учења ученик/ученица моћи ће да:

- изводи бројалицу плескањем
- слушно разликује глас дјетета и глас одрасле особе

..... **Звучни запис:**

А. Обрадовић, *Еци, пеци пец* (ЦД-2, бр. 34)

..... **Главни кораци:**

1. Уводни дио
2. Учење и извођење бројалице
3. Слушање пјесме *Еци, пеци пец*

..... **Уџуџиво:**

1. Ученици изводе научене бројалице и разговарају о играма у којима их користе.
2. Наставник/наставница изводи бројалицу *Елен, белен* ритмички, изговарајући њен текст по слоговима и изводећи ритам плескајући длан о длан. На исти начин бројалицу изводе ученици, трудећи се да извођење буде тачно ритмички.
3. Следи слушање пјесме *Еци, пеци пец* гдје ученици треба пажљиво да слушају, са задатком да обрате пажњу на извођача (хор).
Наставник/наставница објашњава да хор представља већу групу пјевача.

ЉЕТО

ЉЕТО

текст: Јелена Мартиновић-Богојевић
музика: Александар Саша Таминџић

Распјевано

Глас

1. Ље - то се топ - ло бли - жи и сун - це жу - то блис - та,
2. Ље - то се топ - ло бли - жи и рас - пуст са - да ту је,
3. Бли - жи се, бли - жи ље - то, пли - ва - ње, шет - ње и иг - ра.   Кад

од - мах и - дем на мо - ре, у - жи - ван - ци - ја то - је чис - та.
"до - ђи у мо - је го - ре", пла - ни - на по - ру - чу - је.
ље - то сун - ча - но до - ђе, пос - та - јем пра - ва чиг - ра.

Исходи учења:

- Током учења ученик/ученица моћи ће да:
  - пјева пјесму
  - осмишљава једноставну ритмичку пратњу

Звучни запис:

Љето (ЦД-2, бр. 35 и 36)

Главни кораци:

1. Уводни дио
2. Учење пјесме
3. Увјежбавање ритмичке импровизације на инструментима из Орфовог инструментаријума
4. Извођење пјесме уз инструменталну пратњу са ЦД-а

Уџуџиџва:

1. У уводном дијелу часа ученици разговарају о крају школске године, љету, мору и плановима за љетњи распуст.
2. Слиједи учење пјесме *Љето* по утврђеном методском поступку.
3. Наставник/наставница пјевајући пјесму импровизује ритмичку пратњу (такт 6/8) на било којем Орфовом инструменту (клавс штапићи, звечке, бубањ или триангл). Ученици изводе пјесму уз ену импровизацију.
4. Ученици пјевају и свирају уз инструменталну пратњу са ЦД-а.

КРЕТАЊЕ УЗ МУЗИКУ

..... **Исходи учења:**

Током учења ученик/ученица моћи ће да:
– доживљај музике креативно изражава покретом

..... **Звучни запис:**

музика из цртаног филма *Мадагаскар* (ЦД-2, бр. 37)

..... **Главни кораци:**

1. Уводни дио
2. Самостално осмишљавање покрета на задату пјесму
3. Увјежбавање кореографије
4. Извођење кореографије

..... **Уйујсйво:**

1. Ученици пјевају пјесму *Љето* и разговарају о њиховим омиљеним цртаним филмовима. Наставник/наставница пита ученике да ли су гледали цртани филм *Мадагаскар*, а ако јесу, тражи да неко од ученика укратко исприча о чему се ради у том цртаном филму.
2. Слушајући пјесму из цртаног филма *Мадагаскар*, ученици спонтано изводе покрете.
3. Наставник демонстрира кораке, а ученици понављају бројећи до 4.

..... **Ойис ијре:**

Четири корака напријед (десна, лијева, десна, лијева) и четири назад (лијева, десна, лијева, десна) – два пута.
Два корака удесно са прикључивањем лијеве ноге (до 4), па два улијево са прикључењем десне ноге (до 4) – два пута.
Обје руке горе удесно (1,2), па обје руке горе улијево (3,4) – два пута.
Обје руке доље удесно (1,2), па обје руке доље улијево (3,4) – два пута.
До положаја чучња (до 4), па враћање у стојећи положај (до 4) – два пута.
Обје руке врти испред себе у једном смјеру (до 4), па у другом смјеру (до 4) – два пута.
Обје руке врти удесно у једном смјеру (до 4), па у другом смјеру (до 4) – два пута.
Обје руке врти улијево у једном смјеру (до 4), па у другом смјеру (до 4) – два пута.
Окретање око своје осе (бројећи до 4), па на другу страну исто (до 4) – два пута.

..... **Найомена:** Кореографија не мора ићи до краја овим редосљедом, већ је наставник/наставница може мијењати, зависно од ученичких могућности. Битно је да прате ритам бројећи до 4.

Шта смо научили

Неколико приједлога да провјерите музичко знање ваших ученика

Учешће:

1. Ученици, слушајући инструментални запис пјесама које су учили, треба да препознају пјесму, а затим да је заједно отпјевају.
2. Наставник/наставница пјева пјесму на неутралан слог (на *ла* или *на*), а ученици треба да је препознају. Ученик/ученица који први препозна пјесму, пјева другу пјесму на исти начин, а остали ученици погађају.
3. Наставник/наставница пушта звучни запис инструмената које су учили, а ученици препознају који је то инструмент и кажу шта знају о њему.
4. Ученици играју пантомиму, тако што наставник шапне једном ученику/ ученици неки инструмент или наслов пјесме, а ученици погађају о чему је ријеч.
5. Ученици опонашају звукове из природе и свакодневице, а остали погађају о чему је ријеч.

Поис музичких иџара

1. Берем, берем грожђе, стр. 5.
2. Ми смо мали, малени, стр. 40.
3. Семафор, стр. 43.
4. Ласте проласте, стр. 46.
5. И около се ласа, стр. 47.

Литература

Артоболевская Анна, *Первая встреча с музыкой*, Всесоюзное издательство „Советский композитор“, Москва, 1985.

Баренбоим Л. Перунова Н.: *Путь к музыке*, Всесоюзное издательство „Советский композитор“ Ленинград, 1988.

Бјерквол, Ј. Р., *Надахнуто биће – дете и песма, игра и учење кроз животна доба*, Плато, Београд, 2005.

Васильевић Миодраг, *Народне мелодије Црне Горе*, Музиколошки институт, Београд, 1965.

Вујичић Бранка, Дедић Ивана, Наумовски Александра, *Чудесни свијет звукова 1*, Музичка култура за први разред деветогодишње основне школе, Завод за уџбенике и наставна средства, Подгорица, 2005.

Вујичић Бранка, Костић Сунчица, Ђуришић Снежана, Наумовски Александра, *Чудесни свијет звукова*, Музичка култура за други разред деветогодишње основне школе, Завод за уџбенике и наставна средства, Подгорица, 2005.

Горан Љиљана, Марић Љерка, *Запевајмо сложено сви*, Школска књига, Загреб, 1987.

Греговић Никола, Хомен Антун, *Пјевамо сви*, СИЗ за културу и науку, СИЗ са основно школство, Котор и ОИ „Нота“, Књажевац, 1982.

Ивановић Нада, *Музика у основној школи*, Завод за уџбенике и наставна средства, Подгорица, 2008.

Илић Владица, *Музичка култура за први разред основне школе*, Креативни центар, Београд, 2008.

Јабланов Нада, *Народне песме и игре за децу, родитеље, васпитаче и учитеље*, друго издање, Креативни центар, Београд, 2006.

Манастириоти Вишња, *Зборник*, Школска књига, Загреб, 1988.

Песек Албинца, *Гласба 1, Запојмо, заиграјмо ин заплешимо*, деловни уџбеник за гласбу в првем разреду основне школе, Младинска књига, Љубљана, 2008.

Стоковић Петар, *Настава музичке културе*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1988.

Suzuki Sinichi, *Methods for music education*, Suzuki Music Academy, New York, 1998.

Suzuki Sinichi, *Nurtured by Love: The Classic Approach to Talent Education*, Suzuki Method International Summu- Birchard Inc., Miami, 1983.

Хиба Надежда, *Музика за најмлађе*, Завод за уџбенике и наставна средства Београд, 1986.

